

08.11.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**8 Kasım 2021
Pazartesi**

08.11.2021

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

8 Kasım 2021 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİKLER

- Manisa Celal Bayar Üniversitesi İnsan Haklarını Güçlendirme ve Şiddetle Mücadele Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- OSTİM Teknik Üniversitesi Ana Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

KTTO KADIN GİRİŞİMCİLER KOMİTESİ' NDEN BÜYÜK ADIM

Yayın Adı	Detay Kıbrıs	Referans No	106567227
Newslihter	http://gold.ajanspress.com.tr/linkpress/yKuRD0aP-olOOOt_PMDR-A2/?v=2&s=54771&b=1187004&isH=1		
	İlk Sayfa Liste		

KTTO Kadın Girişimciler Komitesi'nden Büyük Adım

Kıbrıs Türk Ticaret Odası Kadın Girişimciler Komitesi (KTTO KGK) ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Kadın Girişimciler Kurulu (TOBB KGK) arasında Kadın Girişimciler İşbirliği Mutabakatı'na Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Kadın Girişimciler Kurulu adına TOBB KGK Başkanı Nurten Öztürk ve KTTO Kadın Girişimciler Komitesi adına KTTO KGK Başkanı Meryem Çerkez Gürtünç imza koydu. İmza töreni 5 Kasım 2021 Cuma günü Acapulco Resort Convention ve Spa Hotel'de gerçekleşti. İmza törenine, KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, TOBB Başkanı Rıfat Hisarcıklıoğlu ve KTTO Başkanı Turgay Deniz de katılarak şahitlik etti. KTTO Kadın Girişimciler Komitesi Başkanı Meryem Çerkez Gürtünç yaptığı konuşmasında prokölün hayata geçirilmesine katkı koyanlara teşekkür ederek başladı. Günümüzde kadınların iş dünyasındaki yeri konusunda yapılan tüm bilimsel araştırmaların kadın yöneticilerin olduğu işletmelerin daha başarılı olduğu sonucuna ulaştığını belirterek, ekonomide sürebilir kalkınma ve sürdürülebilir ekonominin sağlanabilmesi için toplumsal cinsiyet eşitliğinin şart olduğunu altını çizdi ve kadınların iş gücünde bulunmasının bugün lütuf değil, elzem olduğunu ortaya çıkıldığını söyledi. Bilimsel araştırmaların, günümüz koşullarında bu değişiklikler için en az 200 yıl gerektiğini ortaya koyduğunu, ancak bizim bu ortam içerisinde bekleyecek tek bir günümüzün dahi olmadığını belirterek, bu konudaki çalışmaların hızlandırılması gerekliliğini dile getirdi. Konuşmasında toplumun yarısını doğrudan, tümünü de dolaylı olarak etkileyen bu konu için hep birlikte seferber olmamız ve bu konuda toplum olarak birlikte hareket etmemiz gerektiğini söyledi. Komite olarak öncelikli olarak dijitalleşme ve yeşil ekonomi

alanlarında projeler üzerinde çalıştıklarını ve tümünün hazır olduğunu belirten Gürtünç, TOBB gibi uluslararası tanınmışlık ve takdire sahip, kadın girişimcilere yönelik çalışmalarda her zaman öncü olan bir kuruluşla partner olmaktan da ayrıca onur duyduklarını belirtti. TOBB KGK Başkanı Nurten Öztürk ise konuşmasında öncelikle kadınların eşitlik istediğini ve mesleklerin artık cinsiyetlerinin olmadığını vurguladı. Kurul olarak bugüne kadar yaptıkları çalışmalarda da değişen Öztürk, TOBB KGK olarak 81 ilde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği karnelerini çıkarttıklarını ve bu doğrultuda tüm il kurullarının toplumsal cinsiyet eşitliği karnelerini yükselmesine yönelik projeler gerçekleştirdiğinden bahsetti. Mutabakatı imzalamaktan mutluluk duyduğunu ifade eden Öztürk, Kadın Girişimcileri anlayan ve törene katılan şahitlere, Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, TOBB Başkanı Rıfat Hisarcıklıoğlu ve KTTO Başkanı Turgay Deniz'e de teşekkür etti. Törene katılan Cumhurbaşkanı Ersin Tatar'da konuşmasında İşbirliği Mu-

tabakatı'nın hazırlanmasına öncü olan ve imza koyan herkese teşekkürlerini ileterek, bu tür anlaşma ve protokollerin artması dileğinde bulundu. TOBB Başkanı Rıfat Hisarcıklıoğlu'da tüm katılımcılara teşekkürlerini ileterek, TOBB olarak Kadın Girişimciler Komitesi'nin kurulduğu ilk dönemden bu yana Tür-

kiye'de kadın girişimcilerin ekonomiye katkılarının yadsınmayacak derecede arttığını yapılan araştırmaların sonuçlarının gösterdiğini söyleyerek, bu işbirliği protokolü ile iki ülke arasında yapılacak çalışmalar sonucunda, her iki taraf için de olumlu gelişmeler sağlanacağına dair inancını belirtti. KTTO Başkanı,

Yönetim Kurulu ve Meclisinin destekleri ile kurulan KTTO KGK, Oda Başkanı Turgay Deniz tarafından da imza töreni esnasında kutlandı ve memnuniyetini ve kadınların iş gücüne katılımı ve girişimciliği için desteklerinin devam edeceğini belirtti. Kıbrıs Türk Ticaret Odası bünyesinde kadınların iş ortamında mobilizasyonun güçlendirmek amacıyla ve vizyonu, kadınların iş dünyasına etkin ve sürdürülebilir katılımını sağlamak olan KTTO KGK 2020 yılında kuruldu. İmzalanan işbirliği mutabakatı, TOBB KGK ve KTTO KGK arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi, ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla iki tarafın ortak projeleri ile Komite'nin çalışmalarını ve sonuçlarını daha ileriye götürmeyi, kadınların farklı sektörler içerisinde yer alabilmesi için daha çok eğitim projeleri hazırlanması, girişim fırsatlarının yaratılması, kadın kooperatiflerine yönelik çalışmalar yapılması, yatırımlar, endüstriyel ve teknoloji işbirliği alanında ortak çalışmalar gibi farklı ortak projelere imza atmayı planlıyor.

GAZETE KAYSERİ	TARIM VE HAYVANCILIK ASLA İHMAL EDİLMEMELİ		
Yayın Adı	Gazete Kayseri	Referans No	106563826
Newslihter	http://gold.ajanspress.com.tr/linkpress/QbTjnbdad1QJMDQxcELNjw2/?v=2&s=54771&b=1187004&isH=1		
	İlk SayfaListe		

‘Tarım ve hayvancılık asla ihmal edilmemeli,’

Kayseri'nin Kocasinan İlçesi'nde bulunan Karpuzatan Mevkiindeki KTB Et ve Et Ürünleri ArGe Merkezi, TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu'nun katılımıyla açıldı. Açılışın ardından Hisarcıklıoğlu ile birlikte ArGe Merkezi'ni gezen Kayseri Sanayi Odası (KAYSO) Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Büyüksimitçi, Kayseri Ticaret Odası (KTO) Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Gülsoy, Kayseri Ticaret Borsası (KTB) Yönetim Kurulu Başkanı Recep Bağlamış, görevlilerden çalışmalar hakkında bilgiler aldı. Başkan Hisarcıklıoğlu ve beraberindekiler daha sonra KTB'de düzenlenen Kayseri Müşterek Oda - Borsa Toplantısı'na katıldı. Toplantının açılış konuşmasını yapan KTB Yönetim Kurulu Başkanı Recep Bağlamış, 2021 yılında Kayseri iş dünyası olarak üretmeye, ihracat yapmaya devam ettiklerini belirterek; "Oda ve borsaların önemi, pandemi sürecinde net olarak bir kez daha anlaşılmış oldu. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği başkanımız önderliğinde salgının ilk gününden itibaren oldukça hızlı çalışmalar gerçekleştirildi. Üyelerimizin sorunları doğrudan ilgili Bakanlıklarımıza taşınarak, ardından da çözümünde ciddi katkılar sağlandı. Dünyanın ve ülkemizin beklemediği ve doğal olarak hazırlıklı olamadığımız pandemiye rağmen 2021 yılında da Kayseri iş dünyası olarak üretmeye, çalışmaya, ihracat yapmaya, yeni pazarlar bulmaya ve istihdam sağlamaya devam ediyoruz. Büyük fedakarlıklar gösterdik, zarara uğradık ama pes etmedik. Bazı sektörlerimizde büyük kayıplar verdik ki özellikle hizmet sektörleri, yeme içme mekanları, turizm tesisleri bunların başında gelmektedir. Pandemi sürecinde tarım sektöründeki büyüme periyodik olarak devam etti. Tarım sektörü 2021 yılı ilk çeyreğinde yüzde 7,5 büyüme kaydetti. Böylece üst üste on çeyrek tarım kesintisiz büyüdü. Tarım sektörü ekonominin lokomotifidir. Tarımsal alanda girdi maliyetleri üzerinde kontrol sağlamazsak maalesef ülkemiz gıda enflasyonunun yıkıcı etkileriyle karşı karşıya kalmak zorunda kalır. Her zaman söyledik yine söylüyoruz. Yerli üretim daha çok desteklenmelidir. Bizler iş dünyası olarak geleceğe her zaman umutla bakan bir camıyız. Mücadele bizim günlük hayatımızın bir parçası. Bu mücadeleyi de her şeye rağmen en güzel şekilde veriyoruz" dedi.

Toplantıda konuşan KTO Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Gülsoy ise toplantının hayırlara vesile olmasını diledi. KAYSO Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Büyüksimitçi de; bu tür istişare toplantılarının oldukça kıymetli olduğunu vurguladı.

Toplantının Başkanlığını yapan TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu; "Kayseri Ticaret Borsamızın tarım sektörümüzü geliştirmek üzere hizmet kalitesini artırmasını bir nişanesi olan bu törende, aranızda bulunmaktan onur duyuyorum. Biliyorsunuz tarım en önemli ve stratejik sektörlerimizden birisidir. Zira, tarım başka alanlara benzemez. Her şey yolunda giderken, önemi göz ardı edilir. Ama fırtına ekmek yoksa, işte o zaman ne kadar stratejik olduğunun farkına varılır. Allah yokluğunu göstermesin, ama tarımın gerçek değeri, ancak yokluğunda anlaşılır. Bugün tedbir almazsak, ucuz diye her şeyi ithal etmeye kalkarsak, boğazımızdan dışa bağımlı hale geliriz. Gıda güvenliğimiz de tehlikeye girer. İşte pandemi dönemi de; tarım ve hayvancılığın nasıl stratejik bir sektör olduğunu hepimize bir kez daha gösterdi. Önce kendine yeten, sonra çevresine yeten ülke olmanın önemini yaşadık. O sebeple sizlerin burada yaptığınız işi çok önemli görüyorum. Tarım ve hayvancılık işini asla ihmal etmememiz gerektiğine inanıyoruz. Biz de TOBB olarak, ticaret borsalarımızla birlikte, tarım sektörünü geliştirecek projeler ve çalışmalar yürütüyoruz. Burada bir defa daha memnuniyetle şahit oldum ki; Kayseri Ticaret Borsamız, şehrimize değer katacak her işin, her yatırımın peşinde oldu ve hayata geçmesini sağladı. İç Anadolu'nun en modern canlı hayvan borsasını ve pazar yerini kurmaya başladı. Kalkınma ajansından temin ettiği destekle, et ürünlerine yönelik ar-ge istasyonu projesini hazırladı. Faaliyete geçirdiği gıda ve toprak laboratuvarıyla, üreticimizin ürün verimini artırdı. Hayata geçirdiği e-ticaret sitesiyle, yerel firmalarımıza ve kendi ürünlerimize destek oldu. Sizlere daha iyi hizmet vermek üzere, ülkemizin en kapsamlı ticaret borsası kampüsünü kurmayı hedefledi. Üyelerimize verdikleri hizmeti devamlı geliştiren ve daha kaliteli hale getiren bu çalışma vizyonundan dolayı borsamızı ve değerli başkanı sayın Recep Bağlamış kardeşimi yürekten kutluyorum" dedi. (İHA)

Gündem ceza değil üretim seferberliği olmalı

Rekabet Kurulu'nun "kartel" oluşturma suçundan ceza verdiği Migros'un İcra Başkanı Özgür Tort, "Biz o üründen faaliyet zararı yazmıştık, ekonomik gerçeklerle örtüşmüyor" dedi.

Gelişmiş ülkeler küresel ısınmanın tarımsal üretime giderek daha da zarar vereceğini hesaplayarak önlem için stratejik çalışmalar yaparken Türkiye'de gündem perakende sektörüne verilen cezalar.

CEZAYI YANSITMAYACAK

Migros İcra Başkanı Özgür Tort, "Gündem üretim seferberliği olmalı. Türkiye'de son 15 yılda nüfus yüzde 20 artarken, ekilen tarım alanımız yüzde 19 azaldı. Kuraklık artıyor, kıtlık kapıda, rakamlarımız iyi gitmiyor" ifadelerini kullandı.

Tort, cirolarının binde 3'üne karşılık gelen ve yüzde 14 faaliyet zararı yazdıkları bir ayçiçek yağında "kartel oluşturma" suçundan ceza almalarının ekonomik rasyonalitesinin bulunmadığını, yargıya güvendiklerini söyledi ve ekledi: "Her ne olursa olsun bu cezanın maddi yükünü tüketicilerimize yansıtmayacağız."

Migros'un 67 yılda ulaştığı dev ekosistemiyle Türkiye'nin 81 ilindeki hanelerin yüzde 93.6'sına eriştiğini belirten Özgür Tort, şöyle konuştu:

TABAN TABANA ZİT

“Bu ekosistem, milyonlarca müşterinin her gününde yanında yer alan, 50 bini aşkın çalışan, 20 bin çiftçi ve üretici, 3 bin tedarikçiden oluşuyor. Kapımızdan giren her bir müşterinin temel ürünlerde en ucuzunu, aynı zamanda alternatifleriyle bulabilmesi için uğraşırken, fiyatların artışıyla ilişkilendirilmemiz, ekonomik realitelerle ve Migros'un temel mallarda piyasanın en ucuzunu sunma misyonuyla taban tabana zıttır.”

Özgür Tort

Alış fiyatı artmadan satış fiyatı artmaz

“Ekonomik realitelerden uzak bir şekilde verilen cezayı, daima müşterisinin bütçesine destek veren bir marka olarak kabul etmemiz, içimize sindirmemiz mümkün değil” diyen Tort, “Fiyat artışlarından ne perakendeci, ne de üretici sorumludur. Girdi maliyetlerindeki yükseliş, fiyat artışlarının temel sebebidir. Migros'un yıllardır süregelen fiyatlandırma politikasında alış fiyatı değişmeden satış fiyatı artmaz” dedi.

PATATES VE SOĞAN TARLADAN RAFA NASIL ZAMLANIYOR? (TL)

Ürün	Patates	Soğan
Girdi maliyeti (gübre, ilaç, tohum, mazot vb.)	1.58	0.75
Çiftçi işçilik	0.42	0.37
Çiftçi kâr	0.30	0.20
ALİŞ FİYATI	2.30	1.32
İşletme sevk gideri	0.87	0.87
Perakende mağaza masrafı	0.90	0.90
Perakende fire	0.09	0.09
Perakende kazanç	0.20	0.10
KDV (% 8)	0.34	0.26
Olması gereken satış fiyatı	4.70	3.54
Migros fiyatı (4.11.2021)	3.09	1.75

Temel gıdada en düşük fiyatı verme iddiasında olan Migros'un patates ve soğandaki fiyat oluşum tablosu.

Fiyatlar dip seviyede eşitlendi indirim için pazarlık yapıyoruz

Migros'un, tedarikçiden mal alımı yaparken piyasa fiyatlarını çok yakından takip ettiğinin, tüketicinin alım gücüne en uygun fiyatlarla sunduğunun altını çizen Özgür Tort, "Fiyatlar eşitlendiyse de dipte eşitlenmiştir. Tüketici lehine enflasyon artışına kalkan görevi görüyoruz. Daima en uygun fiyatlı ve kaliteli ürünleri müşterilerimize sunmak için gerektiğinde zararı da göze alıyoruz. Tüketici lehine vatandaşın alım gücüne hizmet olarak, yapılan bu indirimlerin ve zamların ertelenmesi adına yapılan pazarlıkların fiyat artışı olarak değerlendirilmesini hakkaniyetli bulmuyoruz" diye konuştu.

9 ayda 15,9 milyar dolar ihracat

Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu Dijital Veri Paneli'ne göre, 2021 yılının 9 ayında tarım, gıda ve içecek sektörü 15,9 milyar dolar ihracat, 12,2 milyar dolar ithalat gerçekleştirdi.

Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonundan (TGDF) yapılan açıklamaya göre, Türkiye İstatistik Kurumu'nun açıkladığı Dış Ticaret Verileri baz alınarak Agrimetre tarafından hazırlanan TGDF Dijital Veri Paneli verileri paylaşıldı.

Buna göre 01 ile 24 fasılları arasındaki tüm GTIP kalemleri ile 29. ve 35. fasıllardan seçili ürünlerin dahil edildiği hesaplamalara göre, 2021'nin 9 ayında sektörün dış ticaret dengesi, önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 23,3 arttı.

Özet Ticaret Sistemi (ÖTS) çerçevesinde yayınlanan dış ticaret verilerine göre, 2021'in 9 ayında, yani 4'te 3'lük bölümünde ihracat, önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 19,2 artarak 15,9 milyar dolara, ithalat yüzde 18 artarak 12,2 milyar dolara ulaştı.

Aylık bazda bakıldığında Eylül 2021'de ihracat, önceki yılın aynı ayına göre yüzde 22,6 artarak 2,1 milyar dolar, aylık ithalat ise yüzde 49,1 artarak 1,5 milyar dolar olarak gerçekleşti. Eylül ayında, önceki yılın aynı ayına göre aylık ihracattaki artışın yanında, aylık ithalattaki büyük artış dikkati çekti. Benzer durum ağustos ayında da görüldü.

Bu yılın 9 ayında dış ticaret fazlası önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 23,3 artışla 3,74 milyar dolar olarak gerçekleşti. Birim ihracat değeri söz konusu dönemde,

önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2,4 artarak 1.099 dolar/ton olarak gerçekleşti. İthalat birim değeri ise önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 32,3 artışla 609 dolar/tona yükseldi. Birim ithalat değerinin 2021'in başından beri yüksek seviyede devam etmesi olumsuz bir gelişme olarak değerlendirildi.

Dış ticarete en yüksek hacimli ürünler

Bu yılın 9 ayında ihracatta öne çıkan ürünler sırasıyla un (0,81 milyar dolar), fındık içi (0,80 milyar dolar) ve makarna (0,57 milyar dolar) olurken bu ürünler toplam ihracatın yaklaşık yüzde 13,7'sini oluşturdu.

Aynı dönemde en çok ithal edilen ürünler ise sırasıyla buğday (1,5 milyar dolar), soya fasulyesi (1,2 milyar dolar) ve ham ayçiçeği yağı (0,7 milyar dolar) oldu. Bu 3 ürün, toplam ithalatın yaklaşık yüzde 28'ini, yani 4'te 1'inden fazlasını oluşturdu.

Son dönemde yurt içinde fiyat artışları ile sıkça gündeme gelen ve 760 milyon dolarlık ithalat ile 2020'de en fazla ithal edilen 3. ürün olan Ayçiçek yağında ithalat trendi 2021'de de devam etti. Ayçiçek ve Ayçiçek yağı 2021 yılında da en çok ithal edilen ürünler arasında yer aldı.

2021 yılı eylül ayında en çok ihraç edilen ürünler fındık içi, un ve makarna olarak sıralanırken, en çok ithal edilen ürünler buğday, arpa ve asiklik alkoller oldu.

En çok ihracat yapan sektörler

Bu yılın 9 ayına ait dış ticaret verileri sektörler göre incelendiğinde şeker ve şekerli mamuller (1.604 milyon dolar), sert kabuklu meyveler (1.581 milyon dolar), yaş meyve (1.455 milyon dolar), bitkisel yağ (1.233 milyon dolar) ve balıkçılık ve su ürünleri (931 milyon dolar) sektörleri en fazla ihracat yapan sektörler olarak sıralandı. Toplam ihracatın yüzde 42,8'i bu 5 sektör tarafından gerçekleştirildi.

Aynı dönemde hayvan yemi (3.306 milyon dolar), bitkisel yağ (2.066 milyon dolar), un (1.751 milyon dolar), kakao-çikolata (559 milyon dolar) ile tütün ve mamülleri (378 milyon dolar) sektörleri ise en çok ithalat yapan sektörler olarak sıralandı. Toplam ithalatın yüzde 66,3'ü, yani 3'te 2'sinden fazlası bu 5 sektör tarafından gerçekleştirildi. Bu oranın yüksek olması, ithalatın az sayıda sektörde yoğunlaştığını gösterdi.

Dış ticarete öne çıkan ülkeler

Bu yılın 9 ayında dış ticaret verileri ülkeler bazında incelendiğinde en çok ihracat yapılan 5 ülke Irak (1.909 milyon dolar), Almanya (1.274 milyon dolar), Rusya (998 milyon dolar), ABD (840 milyon dolar) ve İtalya (621 milyon dolar) oldu. Bu 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatımızın yüzde 35,5'ini oluşturdu.

Ülkelere göre en çok ihraç ettiğimiz ürünler Irak için un, tavuk eti, gofret ve konserve domates, Almanya için ambalajlı fındık, fındık içi ve kiraz, Rusya içinse alabalık, şeftali ve üzüm oldu.

Ülke bazında ithalat verileri incelendiğinde, söz konusu dönemde en fazla ithalat yapılan ülkeler Rusya (2.614 milyon dolar), Brezilya (1,359 milyon dolar), Ukrayna (739 milyon dolar), ABD (626 milyon dolar) ve Malezya (588 milyon dolar) oldu. Bu 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın yüzde 48,7'sini oluşturdu.

Rusya'dan yapılan ithalatta öne çıkan ürünler buğday, ham ayçiçeği yağı ve dane mısır, Brezilya'dan yapılan ithalatta soya fasulyesi, kahve, tütün, Ukrayna'dan yapılan ithalatta buğday, dane mısır ve soya fasulyesi oldu.

Fırıncılar Odası genelge gönderdi: Ekmeğin kilosu 12 lirayı aşmayacak

Türkiye Fırıncılar Federasyonu Başkanı Halil İbrahim Balcı, fırıncı esnafının girdi maliyetlerinin özellikle 6. aydan sonra yükseldiğini belirterek, "Fırıncı esnafımızın nefes alabilmesi, ayakta durabilmesi için ve tüketici olan halkımızı da göz önüne alarak ülke genelinde 10 lira olan ekmeğin kilogram fiyatının 12 liranın üzerinde olmaması için odalarımıza genelge gönderdik" dedi.

Balcı, Federasyon'da düzenlediği basın toplantısında, artan maliyetler karşısında ülke genelinde uygulanması düşünülen ekmeğin fiyatlarına ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Esnafta son bir yıl içerisinde gerek dünya gerek ülkede meydana gelen gıda fiyatlarındaki artıştan olumsuz etkilendiğine işaret eden Balcı, özellikle 6. aydan itibaren yükselen girdilerdeki artışlar nedeniyle Federasyon olarak ilgili bakanlıklarla görüşmeler yaptıklarını söyledi.

Balcı, Türkiye'de 2017'de bir kilogram ekmeğin 5 lira olduğuna dikkati çekerek, şunları kaydetti: "2021 yılında ekmeğin kilogramının 10 lira olduğunu baz aldığımızda ekmekteki fiyat artışının yüzde 100 yani makul olduğunu söyleyebiliriz. Biz fiyat artışını gerçekleştirirken tüketici olan halkımızın alım gücünü her zaman göz önünde bulundururuz. 2017'de unun bir çuvalının 66 lira olduğunu görüyoruz. 2021'de ise 220-240 arasında olduğunu görüyoruz. Bu da unda bu sürede yüzde 270 bir fiyat

artışı meydana geldiğini gösteriyor. Yani 5 yılda Türkiye'de ekmeğin kilogram fiyatı yüzde 100 artış gösterirken temel ham maddemiz olan un fiyatının yüzde 270 arttığını görmekteyiz."

"Un fiyatları belli bir noktada durmalı"

Maya fiyatlarının son 5 yılda yaklaşık yüzde 300 arttığının altını çizen Balcı, işletme giderlerinde de yüzde 200 civarında fiyat artışı olduğunu dile getirdi.

Balcı, ekmekteki bugüne kadarki fiyat artışının halkı mağdur edecek seviyede olmadığını belirterek, şu ifadeleri kullandı: "Bugün 4 aylık zaman zarfı içerisinde un fiyatlarının 135 liradan 220 liraya çıktığını baz aldığımızda undaki artışın yüzde 65 olduğu gerçeği ortaya çıkmaktadır. İşletme giderlerimizde yine yüzde 60 artış vardır. Yani 6. aydan bugüne kadar tüm giderlerimiz artmasına rağmen ilgili bakanlıklarla yapmış olduğumuz görüşmeler neticesinde, fırıncı esnafımızın nefes alabilmesi, ayakta durabilmesi için ve tüketici olan halkımızı da göz önüne alarak ülke genelinde 10 lira olan ekmeğin kilogram fiyatının 12 liranın üzerinde olmaması için odalarımıza genelge gönderdik."

Her ildeki üreticilerin kendi maliyetleri doğrultusunda ekmek fiyatlarının belirleyeceğinin altını çizen Balcı, "İstanbul'da 230 gram ekmek için arkadaşların 2,5 lira talepleri var, bu da yüzde 19 bir artışı meydana getiriyor. Ankara'da 200 gram ekmek 2 lira 25 kuruş olduğunda bu da kilogramı 11 lira 25 kuruşa denk geliyor. Bu o vilayetteki girdilerle alakalı bir durum." dedi.

Un fiyatlarının belli bir noktada durması gerektiğine dikkati çeken Balcı, "Un fiyatlarında bir durulma olduğunda ekmek fiyatlarında bizim düşünmüş olduğumuz bu fiyatın uzun süreli olacağını düşünüyoruz." diye konuştu.

Odun tahsisi için çalışmalar yürütülüyor

Balcı, odun tüketen işletmelerin odun bulmakta zorlandığına da dikkati çekerek, bununla ilgili Orman Bölge Müdürlüklerinden odun tahsisi çalışmaları olduğunu kaydetti.

İstanbul'da halk ekmeğin fiyat artışına gitmemesini de değerlendiren Balcı, şunları kaydetti:

"İşletme giderlerinin arttığını ifade ediyorlar. Buna rağmen 'fiyat artışına gitmeyeceğiz' diyorlar. Bu ekmek üzerinden siyaset yapmak değil de nedir diye size sorarım. Dar gelirli vatandaşla maksadımız destek sağlamaksa hizmet etmekse suya yüzde 39 zam yapacaksınız, ulaşım yüzde 55 zam yapacaksınız, bu ekmek üzerinden siyaset yapmak demektir. Ekmeğin kalitesi de burada çok önemli."

Zeytinyağı ihracat fiyatı, dolar bazında yüzde 26 değer kazandı

Türkiye'nin zeytinyağı ihracat fiyatı 2020/21 sezonunda dolar bazında yüzde 26 arttı. Söz konusu artışla 2019/20 sezonunda 2 bin 429 dolar olan ortalama ihraç fiyatı 3 bin 64 dolara yükseldi.

Ege İhracatçı Birlikleri (EİB) verilerine göre, 1 Kasım 2020 - 31 Ekim 2021 tarihleri arasında 44 bin 22 ton zeytinyağı ihracatı karşılığı 134 milyon 879 bin dolar döviz geliri elde etti. Zeytinyağı ihracatı 2019/20 sezonunda 45 bin 389 ton karşılığı 110 milyon 238 bin dolar olarak kayıtlara geçmişti.

Türkiye'nin zeytinyağı ihracat fiyatı 2020/21 sezonunda dolar bazında yüzde 26 arttı. Söz konusu artışla 2019/20 sezonunda 2 bin 429 dolar olan ortalama ihraç fiyatı 3 bin 64 dolara yükseldi.

İran'a ihracat yüzde 957 arttı

30 Eylül 2021 tarihinde sona eren sofralık zeytin sezonunda, Türkiye 150 milyon 142 bin dolarlık sofralık zeytin ihracatına imza atmıştı. Türkiye'nin 2020/21 sezonundaki 8 milyon 834 bin dolarlık prina yağı ihracatı da eklendiğinde Türk zeytincilik sektörünün toplam ihracatı 293 milyon 855 bin dolara ulaştı.

Türkiye, 2020/21 sezonunda 130 ülkeye zeytinyağı ihraç ederken, ABD'den sonra en çok ihracat yapılan ülke 20 milyon 641 bin dolarla İspanya, 11 milyon 784 bin dolarla Japonya oldu. Zeytinyağı ihracatında en dikkat çekici artış ise İran'a gerçekleşti. İran'a 2019/20 sezonunda 478 bin dolar olan zeytinyağı ihracatımız 2020/21 sezonunda yüzde 957'lik artışla 5 milyon 50 bin dolara çıktı.

E-ticaret yapan işletme sayısı 6 kat arttı

Türkiye’de e-ticaret yapan işletme sayısı konoronavirüs salgınıyla birlikte 6 kat artışla 320 bine ulaştı.

Pandemi dünyada olduğu gibi Türkiye’de de büyük değişimlere yol açtı. Özellikle sosyal mesafe ile birlikte e-ticarete hızlı bir ivmelenme yaşandı.

Pandeminin e-ticaret olan etkilerine ilişkin değerlendirmelerde bulunan Elektronik Ticaret Derneği Genel Sekreteri Enes Bahadır, Türkiye'deki e-ticaret ekosisteminin daha nitelikli hale gelmesi için çalıştıklarını, e-ticaret satıcılarının profesyonelleşmesi ve kalifiye personel yetiştirmek için odalarla işbirliği yaptıklarını aktardı.

Türkiye'de e-ticaret ekosisteminin son yıllarda büyük ivme kazandığına işaret eden Bahadır, şöyle konuştu: "Pandemi ülkemizde olduğu gibi dünyada da büyük değişimlere yol açtı. E-ticaretin ivmesi hızla artıyor. Sektörde 4-5 yılda beklenen büyüme, birkaç ay içerisinde gerçekleşti. Pandemi öncesi ülkemizde 50 bin civarında olan e-ticaret yapan işletme sayısı pandemiden sonra 320 bine ulaştı. Satıcılar tarafında 6 kat büyüme görüyoruz. Pandemiye daha önce e-ticaret yapılmamış 5 milyon kredi kartından alışveriş yapıldı. 'Kesinlikle internetten alışveriş yapmam' diyen 5 milyon vatandaşın kredi kartı online işlemlerde kullanıldı. Bu çok ciddi bir rakam. E-ticaretin toplam pazar büyüklüğünün yıl sonuna kadar 300 milyar liranın üzerine çıkmasını bekliyoruz. Dolayısıyla büyük bir para, girişimciler de bu ekonomide yer almak istiyor."

Beyaz eşya ve küçük ev aletleri ilk sırada

Girişimcilerin e-ticarete olan ilgisinin çok fazla olduğuna dikkati çeken Bahadır, şunları kaydetti:

"Sektörlere bakıldığında e-ticarete en çok işlem gören sıralamasında beyaz eşya ve küçük ev aletleri birinci sırada yer alıyor. İkinci sırada moda-tekstil, üçünü sırada da elektronik eşyalar, bilgisayar ve cep telefonları satış işlemleri yer alıyor. Gıda ve süpermarket alışveriş harcamalarında çok büyük artış var. Özellikle kapanma dönemlerinde bu alanda harcamalar yapıldı. İl sıralamalarında ise İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Antalya ve Konya'yı görüyoruz. Bu konuda istatistikleri, derneğin çatısı altında takip ediyoruz. Hedefimiz, Türkiye'de e-ticaretin daha nitelikli hale gelmesini sağlayacak çalışmalar yapmak."

Akaryakıtta vergi feragatinin 56 milyar lirayı aşması bekleniyor

Enerji Petrol Gaz İkmal İstasyonları İşveren Sendikası (EPGİS) Başkanı Fesih Aktaş, devletin akaryakıt fiyatlarını sabit tutmak için feragat ettiği ÖTV miktarının 41 milyar 839 milyon liraya ulaştığını belirterek, "Yıl sonuna kadar gelecek ek 14 milyar 319 milyon liralık miktar ile bu rakamın yaklaşık 56 milyar 158 milyon liraya ulaşmasını bekliyoruz." dedi.

Enerji Petrol Gaz İkmal İstasyonları İşveren Sendikası (EPGİS) Başkanı Fesih Aktaş, Eşel Mobil Sistemi ile devletin akaryakıt fiyatlarındaki artışa karşı vatandaşları korumayı hedeflediğini söyledi.

İlk olarak 17 Mayıs 2018'de devreye alınan sistemin geçen yıl eylülde LPG'de, aralıkta da benzin ve motorin fiyatlarında yeniden uygulamaya girdiğini anımsatan Aktaş, "Akaryakıt satış fiyatında yükseliş baskısı oluşması durumunda, limitin üzerinde gelen zam miktarı kadar kısım akaryakıttan alınan ÖTV'den düşülüyordu." dedi.

Aktaş, son dönemde artan döviz kuru ve yükselen küresel petrol fiyatlarının Türkiye'deki akaryakıt fiyatlarını da olumsuz etkilediğini ifade ederek, "Koronavirüs salgınının özellikle ilk döneminde 17 dolara kadar düşen Brent petrolün varil fiyatı 84 dolara kadar çıktı. Dolayısıyla, küresel piyasalarda yaşanan enerji krizi, petrol fiyatlarındaki artış gibi konular akaryakıt sektörünü de şiddetli etkiliyor. Tüketicilerimizin yaşadığı sorunları, akaryakıt bayilerimiz de benzer şekilde yaşıyor." diye konuştu.

Bir süredir yurt içi pompa fiyatlarında meydana gelen yükselişlerin ÖTV ayarlamasıyla tüketiciye zam olarak yansıtılmadan dengelenmeye çalışıldığına işaret eden Aktaş, şunları kaydetti: "Eşel mobilde tüm limitler kullanıldı. Eşel mobil sistemiyle devletin akaryakıt fiyatlarını sabit tutmak için feragat ettiği vergi miktarı 41 milyar 839 milyon liraya ulaştı. Yıl sonuna kadar gelecek ek 14 milyar 319 milyon liralık miktar ile bu rakamın yaklaşık 56 milyar 158 milyon liraya ulaşmasını bekliyoruz. Eğer bu vergiden feragat edilmeseydi akaryakıt fiyatları çok daha yüksek seviyelerde olurdu. Örneğin, il bazında bir değerlendirme yaparsak eğer eşel olmasaydı şu an İstanbul'da 8,44 lira olan benzinin litre fiyatı 10,97 lira, 8,18 lira olan motorinin litre fiyatı 10,23 lira ve 6,67 olan LPG'nin litre fiyatı da 7,67 lira olurdu."

Ham petrolde yükseliş öngörüsü

Aktaş, benzin fiyatlarında vergi payının 2005'te yüzde 68,82 iken, 28 Ekim itibarıyla bu oranin yüzde 15,24'e kadar gerilediğini, motorinde ise vergi oranının söz konusu dönemde yüzde 59,5'ten, yüzde 15,2 seviyesine düştüğünü belirtti.

Bu oranların Avrupa ülkelerinde çok daha yüksek olduğunu vurgulayan Aktaş, "Örneğin İngiltere'de yüzde 65,1, Fransa'da yüzde 64,4 ve Almanya'da yüzde 63,9. Birinci sırada ise yüzde 67,8 ile Finlandiya var. Türkiye, OECD sıralamasına bakıldığında ÖTV'nin sıfırlanmasından önce dahi akaryakıttan en az vergi alan yedinci ülke konumundaydı. Eşel mobil uygulamasıyla sıfırlanan ÖTV ile, OECD ülkeleri arasında akaryakıtta KDV hariç vergi almayan da tek ülke haline gelmiş oldu." değerlendirmesinde bulundu.

Aktaş, yıl sonuna kadar ham petrol fiyatlarının varil başına 90 dolar seviyesinde seyretmesini öngördüklerini de ifade ederek, şöyle devam etti: "Dünyanın önde gelen petrol üreticileri, Kovid-19 salgını döneminde talebin azalması nedeniyle düşen petrol fiyatlarıyla uzun bir süre mücadele etti. Şu an yaşadıkları gelir kayıplarını hesaba katarak hareket ediyorlar. Salgın sonrası yaşanan talep toparlanmasına ve üretimin artırılmasına yönelik çağrılara rağmen, OPEC'in mevcut üretimi kademeli olarak artırma planlamasından daha fazlasını yapmaya istekli olmadığı da konuşulanlar arasında. Bu nedenle ham petrol fiyatlarında düşüş değil, maalesef aksine yıl sonuna doğru yükseliş bekliyoruz."

Türkiye-Fransa ekonomik ilişkileri tam gaz ilerliyor

Fransız firmalar önümüzdeki üç yıl içinde Türkiye'ye 750 milyon Euro yatırım yapmayı planlıyorlar.

Maruf BUZCUGİL

Yatırım ve ticaret temelinde ilerleyen Türkiye-Fransa ekonomik ilişkileri hızlı gelişimini sürdürüyor. Fransız şirketlerinin son 5 yılda Türkiye'ye yaptığı yatırım 5 Milyar Euro'yu geçti. Fransa Büyükelçiliği'nin Bölgesel Ekonomi servisi ve Hiera Consulting işbirliği ile hazırlanan "Fransız ve Fransız-Türk Ortaklı Yirketlerin Türkiye'ye Katkıları" başlıklı rapora göre bu şirketler 2019 yılında Türkiye'nin gayrisafi katma değer üretimine 52,6 milyar lira katkı sağladı.

Rapora göre, Paris Borsası'nın CAC 40 endeksindeki 40 şirketten 35'inin Türkiye'de sanayi ve ticaret etkinliği bulunuyor. Türkiye'de faaliyette bulunan 400 dolayında Fransız firmasının önümüzdeki üç yıl içinde Türkiye'ye 750 milyon Euro tutarında yatırım yapacağı tahmin ediliyor.

Türkiye'deki yabancı yatırımlar içinde Fransa önemli bir paya sahip. Fransız şirketlerin Türkiye'de faaliyette bulunduğu alanlarda otomotiv, sağlık ve kozmetik, tarım-gıda, turizm ve ulaşım öne çıkıyor. Güçlü Fransız-Türk ortaklıklarına, havaalanı işletmeciliğinde TAV ve ADP, bankacılıkta TEB ve BNP Paribas ve otomotiv sektöründe OYAK ve Renault arasındaki ortaklıklar örnek gösteriliyor.

Türkiye, Fransa'nın dördüncü büyük pazarı

2020 yılı verilerine göre, AB, Birleşik Krallık ve İsviçre'nin ardından, Türkiye, Fransız ürünlerinin satıldığı dördüncü büyük pazar. Fransa ise Türkiye'nin sekizinci en büyük tedarikçisi ve altıncı en büyük müşterisi. Küresel sağlık krizine rağmen iki ülke arasındaki çift taraflı mal ticareti hacmi 2020 yılında 14,1 milyar Euro tutarında gerçekleşti. 2019'da ise ikili ticaret 14,7 milyar euro düzeyindeydi. Bu tutarın, 7,8 milyar euroya karşılık gelen kısmını, Türkiye'nin Fransa'ya hizmetler hariç yaptığı ihracat, 6,3 milyar euroluk kısmını ise Fransa'dan mal ithalatı oluşturdu. Başta otomotiv ve havacılık alanında olmak üzere taşıma ekipmanları sektörü iki ülke arasındaki ticaretin lokomotifini olmayı sürdürüyor.

2021'de karşılıklı ticaret hızlandı

Türkiye-Fransa ticareti bu yıl ivme kazandı. 2021'in ilk yarısında çift taraflı mal ticareti 8,4 milyar euroya ulaştı. Ticaret hacminde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 38 oranında artış kaydedildi. Rapora göre, bu dönemde Türkiye'ye Fransız ihracatı yüzde 47,4 ve Türkiye'den Fransız ithalatı yüzde 31,3 oranında arttı.

Fransız yatırımların ekonomiye katkısı

Fransız ve Fransız-Türk ortaklı şirketlerin öne çıkan alanlarda 2019'da (Doğrudan, dolaylı ve uyarılmış etkileri hesaba katılarak) Türkiye'nin gayrisafi katma değerine yaptığı katkı ve yarattığı istihdam şöyle:

Sektör	Katkı (TL)	İstihdam (kişi)
Otomotiv	6,3 milyar	34.900
Sağlık ve Kozmetik	1,6 milyar	13.000
Tarım-Gıda	8,2 milyar	45.000
Turizm ve Ulaşım	13,5 milyar	105.700

Kabine bugün toplanıyor

Kabine Cumhurbaşkanı Erdoğan başkanlığında toplanacak.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Kabine Toplantısı'na başkanlık edecek.

Toplantının ana gündemi COVID-19'la mücadele olacak. Toplantıda Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın sunum yapması bekleniyor.

Kabine toplantısında terörle mücadele ile dış gelişmeler de ele alınacak.

Lütfü Türkkan istifa etti

İyi Parti Grup Başkanvekili Lütfü Türkkan'ın görevinden istifa ettiği bildirildi.

İYİ Parti Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, grup başkanvekilliği görevinden istifa etti. Türkkan, "Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in talebi üzerine İYİ Parti Grup Başkanvekilliği görevimden istifa ediyorum." yazılı dilekçesini, İYİ Parti Grup Başkanlığına iletti.

İYİ Parti Grup Başkanvekili Müsavat Dervişoğlu, yaptığı yazılı açıklamada, Türkkan'ın 6 Kasım tarihli istifa dilekçesinin işleme alındığını, boşalan grup başkanvekilliğine seçim için İYİ Parti TBMM Grubu'nun yarın saat 14.00'te toplantıya çağırıldığını bildirdi.

Dervişoğlu, açıklamasında, "Çeşitli platformlarda konuşulanların aksine herhangi bir görevden alınma durumu söz konusu olmayıp, Genel Başkanımız Meral Akşener'in talebi üzerine istifa etmişlerdir." ifadesini kullandı.

Grup meclisi olağan üstü toplanıyor

Türkkan'ın istifası üzerine Akşener, İYİ Parti Meclis Grubu'nu olağanüstü toplantıya çağırdı. Yarın saat 14.00'te Meclis'te gerçekleştirilecek toplantıda, Lütfü Türkkan'ın yerine yeni bir grup başkanvekili seçecek.

Ne olmuştu?

İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener'in Bingöl ziyareti sırasında şehit yakını olduğunu söyleyen Tahir Gümren, Akşener ve İYİ Parti'lilere tepki göstermiş, ardından da Lütfü Türkkan'ın sarf ettiği hakaret içerikli sözler kameralara yansımıştı.

Ne yani, enflasyon taammüden mi yükseltiliyor!

Alaattin AKTAŞ

08 Kasım 2021 Pazartesi

✓ **Merkez Bankası ekim ayı fiyat gelişmelerini değerlendirirken "Başta enerji olmak üzere emtia fiyatları artıyor, TL değer kaybediyor, bu da fiyatları olumsuz etkiliyor" diyor.**

✓ **Bu gerçeği gören, rapor olarak yazan Merkez Bankası dönüp faizi aşağı çekiyor, bu yüzden kuru artırıyor, yani enflasyon yangınına benzin döküyor. Bu yaklaşım enflasyonu taammüden yükseltmek olmuyor mu?**

Türk Dil Kurumu, taammüden sözcüğünü hukuk diliyle "işlenecek bir suçu önceden planlayarak, planlı bir biçimde, tasarlayarak" diye tanımlıyor. Bir başka tanıma göre de taammüden "kasten" anlamına geliyor. İki anlam örtüşüyor aslında; sonuçta ortada bir "planlama, tasarlama, kasıt" var.

Bir cinayetten söz edecek değiliz. Ama bir cinayete teşebbüs söz konusu, ona değineceğiz. Hedef alınan da enflasyon yönüyle ekonomi...

Ülke olarak genel anlamda karpuz gibi ikiye bölünmüş olsak da neyse ki bir konuda görüş ayrılığımız yok; enflasyondan herkes rahatsız. "Azdır, çoktur; ama eskiden de vardı" ya da "doğru ölçülüyor, ölçülüyor" tartışmaları bir yana içinde bulunulan durumdan hoşnut olana rastlamak pek mümkün değil.

Sorundan hemen herkes rahatsız ama bu sorunu aşma konusunda adım atma yetkisine sahip tek kurum var; o da Merkez Bankası. Zaten Merkez Bankası'nın temel görevi de bu.

MB fiyat gelişmeleri raporunda ne diyor?

Merkez Bankası her ay TÜİK enflasyon verilerini açıkladıktan hemen sonra bir değerlendirme notu yayımlar. İlgili ay neler olmuş, fiyatlar niye artmış ya da azalmış, bu izah edilir, detaylı veriler paylaşılır. Gelin hep birlikte Merkez Bankası'nın 4

Kasım'da yayımladığı "Ekim ayı fiyat gelişmeleri" raporuna birlikte göz atalım: "Tüketici fiyatları ekim ayında yüzde 2.39 oranında artmış, yıllık enflasyon 0.31 puan yükselişle yüzde 19.89 olmuştur. Yıllık enflasyon gıda ve temel mal dışındaki gruplarda yükseliş kaydederken, bu artışa en belirgin katkı enerji ve tütün ürünlerinden gelmiştir. Ekim ayında petrol, propan, butan, kömür gibi enerji fiyatları dolar bazında kayda değer bir oranda yükselirken, Türk lirasındaki görünüm ile birlikte yurt içi enerji kalemlerinde yüksek fiyat artışları kaydedilmiştir."

Demek ki neymiş... "Enerji fiyatları dolar bazında kayda değer bir oranda yükselirken, Türk lirasındaki görünüm pek iyi gitmiyormuş..."

Merkez Bankası mealen şunu söylüyor: "TL'deki değer kaybı işi bozuyor!" Ekim ayı fiyat gelişmeleri raporunu okumaya devam edelim: "Akaryakıt ÖTV miktarının sıfırlanmasıyla eşel mobil sistemi sınırına ulaşmış, böylelikle Türk lirası cinsi uluslararası enerji fiyatlarındaki gelişmeler yurt içi akaryakıt fiyatlarına doğrudan yansımaya başlamıştır. Halihazırda eşel mobil sisteminin önemli bir enflasyonist baskıyı engellemeye devam ettiği not edilmelidir. Bu gelişmelerle birlikte yıllık enerji enflasyonu ekim ayında 2.99 puan yükselerek yüzde 25.76 olmuştur. Ekim ayında, diğer işlenmemiş gıda grubunda yükselmeye devam eden bakliyat fiyatlarının yanı sıra süt ve patates fiyatlarındaki artışlar dikkat çekerken, bu gelişmelerde tarımsal kuraklığa bağlı rekolte kaybı, kur gelişmeleri ve girdi maliyetleri etkili olmaya devam etmiştir." Görüyor musunuz, karşımıza yine kur artışı çıktı!

Ya üretici fiyatları...

Merkez Bankası fiyat gelişmeleri raporunda üretici fiyatlarındaki gelişmelere de değiniyor. Bakın bu konuda neler dile getirilmiş:

"Yurt içi üretici fiyatları ekim ayında yüzde 5.24 oranında yükselmiş, yıllık enflasyon 2.35 puan artarak yüzde 46.31 olmuştur. Endeks genelinde yüksek fiyat artışları gerçekleşmiş, bu gelişmede Türk lirasındaki değer kaybı, başta enerji olmak üzere süregelen emtia fiyat artışları ve arz kısıtları belirleyici olmaya devam etmiştir. Bu dönemde petrol ve ana metal hariç imalat sanayi fiyatlarının eğilimi yükselmiştir."

Yine aynı görüş dile getiriliyor değil mi...

"Enerji başta olmak üzere emtia fiyatlarında artış ve Türk parasının değer kaybı..."

MERKEZ BANKASI: "TÜFE ÜSTÜNDEKİ BASKILAR SÜRECEK"

Merkez Bankası fiyat gelişmeler raporunda durumu böyle anlatıyor anlatıyor ve sonunda can alıcı değerlendirmeyi yapıyor: "Bu gelişmelerle, tüketici fiyatları üzerinde üretici fiyatları kaynaklı baskılar sürmektedir."

Şimdi Merkez Bankası'na sormazlar mı: "Ölçümü tartışmalı da olsa yıllık TÜFE şimdi gelmiş yüzde 20'ye dayanmış durumda. Bir de üretici fiyatları kaynaklı baskılar sürüyorken, bu oran nasıl olacak da iki ay sonra daha aşağıda oluşacak? Hadi

diyelim o bir tahmin. İyi de Merkez Bankası olarak bu tahminin tutmaması için adeta özel çaba gösteriliyor gibi tuhaf bir durum ortaya çıkmıyor mu? Enflasyonun yukarı gitmesi için sanki taammüden adımlar atılıyor gibi bir görüntü yok mu”

Sorular tabi ki ve şunları da eklerler sorulara: “Madem yurtdışında başta enerji olmak üzere emtia fiyatları artıyor, bunu görüyorsun. Yurtdışında 100 dolar olan bir malın TL karşılığı dolar 9 lirayken 900 lira ediyor. 100 dolarlık mal 110 dolara çıktı mı, kur 9 lirada kalsa bile yurtiçi maliyet 990 liraya yükselmiş demektir. Bu artış sanki yetmiyor, sen faiz indirmek suretiyle kuru 10 liraya çıkaracak adımlar atıyorsun, böylece maliyet 1.100 lirayı buluyor. Tablo böylesine yalınken kuru artıracak adımlar atmanın ve böylece nasıl olacağı anlaşılamayan bir şekilde enflasyonu düşürmeye çalışmanın mantığını bir kez daha izah etsen nasıl olur...”

Sorular bitecek gibi değil: “Türk parası faz düşünce değer kaybediyor, bu belli. Faiz düşürmekle TL’nin değerini daha da aşağı çekiyor musun, çekiyorsun. Bunun maliyetleri artırdığını görüyor ve yazıyorsun, yani olan biten her şeyin ve olacakların farkındasın. Öyleyse enflasyon artsın diye mi uğraşıyorsun; ne yani, enflasyonu taammüden mi yükseltiyorsun?”

Glasgow'da esen Ankara rüzgarı

Maruf Buzcugil

08 Kasım 2021 Pazartesi

Ankara rüzgarı her mevsimde farklı eser, ama estiği mevsimin karakterini olduğu gibi yansıtır.

Kışın, kentin kedisi, keçisi, balı, armudu kadar meşhur ayazını iliklerinize kadar hissettirir. Asfalt eriten yaz sıcağı akşamında tatlı bir ürpertiyle ırkiltir, limonata içmiş gibi ferahlatır. Baharda, çok bilinen Ankara şarkısında dile geldiği gibi aşkların emanet edildiği sırdaş olur, Ege'de esen imbat hülyalarına daldırır. İnatçıdır, sonbaharda etek kaldırmadan, şapka devirmeden durmaz.

Ankara rüzgarı bu kez, İskoçya'nın Glasgow kentinde 170 dolayında ülkenin katılımıyla düzenlenen BM COP26 iklim değişikliği zirvesine, Türkiye'de emekleme aşamasındaki çevre bilinci ve yeşil dönüşüm kararlılığını götürdü.

Zirvede Türkiye, siyasetçileri, sanayicileri, iş insanları, sivil toplum kuruluşları, akademisyenleri, diplomatlarıyla iklim değişikliği alanındaki tüm kapasitesini yek vücut halinde sergilemeye çalıştı.

İklim değişikliği alanında oluşmaya başlayan siyasi bilincin ilk adresi olan TBMM Çevre komisyonu, Paris Anlaşması'nı oy birliğiyle onayladıktan sonra aldığı karar uyarınca bu zirvede tüm üyeleriyle temsil edildi. Çevre Bakanı Murat Kurum ile Türkiye'nin İklim Değişikliği Baş Müzakerecisi ve Çevre Bakan Yardımcısı Prof. Dr. Mehmet Emin Birpınar, iktidarın "yeşil dönüşüm" kararlılığını yansıtmaya çalıştılar.

Ankara Kent Konseyi fark yarattı

Siyasi kavgaların, gerginliğin, iktidar mücadelesinin, bürokratik açmazların, ekonomik kararların ilk belirdiği yer olan Ankara, artık çok farklı ve çok taraflı bir oluşumu barındırıyor. Ankara Kent Konseyi, inadına siyaset üstü duruşuyla "tek derdi Ankara" olanların desteğini alarak fark yaratıyor. Ankara Ticaret Odası (ATO), Ankara Sanayi Odası (ASO), esnaf örgütleri, Ankara Büyükşehir Belediyesi, sivil toplum kuruluşları başta olmak üzere sanatçısından, öğrencisine yayılan temsil yelpazesıyla etkinliğini her geçen gün artırıyor.

Ankara'nın “sevgi çiçeği” COP26'ya damga vurdu

Ankara Kent Konseyi (AKK) Başkanı ve ATO Başkan Yardımcısı Halil İbrahim Yılmaz, İskoçya'nın Glasgow kentindeki COP26 zirvesinde “**İklim Değişikliğine Sektörel Yaklaşımlar**” başlıklı oturumda Başkent sivil toplumu adına önemli mesajlar verdi. Tüm dünyayı “Gölbaşı Sevgi Çiçeği” üzerinden gönüllülük ve sevgi temelinde dayanışmaya davet etti. Ankara Gölbaşı'nın “Sevgi Çiçeği” iklim değişikliği sorunuyla dertlenenlerin simgelerinden biri haline geldi. Yılmaz, ATO'nun 160 bin üyesiyle karbon salınımıyla mücadelede kararlı olduğunu belirtti. ASO Başkan Yardımcısı ve ASO 2. OSB Başkanı Seyit Ardiç da panelde Ankaralı sanayicilerin çevre duyarlılığını ve almakta oldukları önlemleri anlattı.

Moderatörlüğünü Ankara Kent Konseyi paydaşlarından İklim Değişikliği Politika ve Araştırma Derneği Başkanı Dr. Baran Bozoğlu'nun yaptığı panelde Akademi Çevre AŞ. İklim ve Çevre Müdürü Piraye Gök de konuştu. 31 Ekim'de başlayan 170 dolayında ülkeden 30 bini aşkın delege, politikacı ve ülke liderinin katıldığı COP26 zirvesi 12 Aralık'ta sona erecek.

Ankara'da diplomasi hareketliliği

Britanya'nın COP26 ev sahipliği ve BM taraflar Konferansı dönem başkanlığı, Glasgow zirvesi öncesinde Birleşik Krallık Türkiye Büyükelçiliği'ne farklı bir misyon yükledi. Büyükelçi Sir Dominick Chilcott BM iklim değişikliği elçisi gibi çalıştı. Zirve öncesi 22 Ekim'de Büyükelçilikte düzenlenen UNDP İyi Niyet Elçisi aktör Mert Fırat'ın moderatörlüğünü yaptığı toplantı geniş yankı uyandırdı. COP26 zirvesi Glasgow'da sürerken Büyükelçi Sir Chilcott DÜNYA'nın iklim değişikliği ağırlıklı sorularını yanıtladı.

AB dönem başkanlığını Ocak 2022'de devralacak Fransa'nın Türkiye Büyükelçisi Hervé Magro da Türkiye-Fransa ekonomik ilişkilerinin ele alındığı önemli raporu bizimle paylaştı ve makalesiyle DÜNYA okurlarına seslendi. Büyükelçi Magro, bu raporun bugüne kadar “Türkiye’de yerleşik yabancı bir misyonun hazırladığı en kapsamlı rapor” olma iddiasını taşıdığı bilgisini bizimle paylaştı.

Abdulkadir Selvi

İmamoğlu pes etmez, Kılıçdaroğlu aday olmayabilir

8 Kasım 2021

Kılıçdaroğlu, Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş'ın cumhurbaşkanı adaylığının önünü kesmek için en önemli hamlelerinden birini yaptı. "Belediye başkanlarımızın görevlerine devam etmelerini istiyorum" dedi.

CHP lideri çok net bir şekilde **Ekrem İmamoğlu** ve **Mansur Yavaş'a**, sizin cumhurbaşkanı adaylığınıza karşıyım mesajını verdi.

Kılıçdaroğlu, İmamoğlu ve Yavaş'ın önünü kesmek için, cumhurbaşkanı oldukları takdirde belediye başkanlığının AK Parti'ye geçeceği gerekçesini öne sürdü.

TEVFİK GÖKSU FAKTÖRÜ

Zaten CHP kulislerinde, **"İmamoğlu cumhurbaşkanı adayı olursa Belediye Meclisi'nde çoğunluk olan Cumhur İttifakı, Esenler Belediye Başkanı Tevfik Göksu'yu seçer. Tevfik Göksü belediye başkanı olunca İmamoğlu aleyhinde kullanılabilecek dosyaları ortaya çıkarır. İmamoğlu'na kök söktürür"** diye konuşuluyordu.

İMAMOĞLU'NUN KULAĞINA GİTMEİŞTİ

Kılıçdaroğlu'nun gerekçesi Ekrem İmamoğlu'na iletildiğinde çok sert tepki göstermişti. Yakın çevresine, cumhurbaşkanı adaylığının engellenmesi için üretilmiş bir senaryo olarak değerlendirmişti.

KAYYUM ATARIZ

Hatta kulislerde, **İmamoğlu'nun** yakın çevresine, **"Bu benim cumhurbaşkanı adaylığımı engellemek için üretilmiş bir gerekçe. Ama samimi bir gerekçe değil. Cumhurbaşkanı olduktan sonra Tevfik Göksu'nun yerine kayyum atarsın. O iş biter"** dediği konuşuluyordu.

Peki **Kılıçdaroğlu**'nun bu çıkışı ile **Ekrem İmamoğlu** ve **Mansur Yavaş**'ın cumhurbaşkanlığı adaylığı defteri kapandı mı?

İMAMOĞLU BİTTİ DEMEDEN BİTMEZ

Kılıçdaroğlu'nun amacı bu. Cumhurbaşkanı adaylarının belirleneceği masa kurulmadan önce **İmamoğlu** ve **Yavaş**'ı denklem dışına çıkarmak istiyor. Ama **Ekrem İmamoğlu** bitti demeden bu iş bitmez. **Meral Akşener** bitti demeden bu iş bitmez. HDP bitti demeden bu iş bitmez. **Temel Karamollaoğlu** bitti demeden bu iş bitmez.

Kılıçdaroğlu da bunun bilincinde. O nedenle, "**Kafamda soru işaretleri var**" diye kendine manevra alanı bırakmaya çalışıyor.

ADAY KILIÇDAROĞLU MU?

Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanı adayı olmak istediği net. "**Bana sorulduğunda 'Cumhurbaşkanlığı onurlu bir görevdir' dedim. Talep gelirse olunur**" demişti.

Zaman **Kılıçdaroğlu**'nun lehine işliyor. Ama bu göstergeler, kesin olarak **Kılıçdaroğlu** aday olacak anlamına gelmiyor.

1- Akşener, Karamollaoğlu ve HDP ne diyecek? Çünkü üçü de **Kılıçdaroğlu**'nun ortak adaylığına sıcak bakmıyor.

2- Ekrem İmamoğlu kabullenip köşesine çekilecek mi? Bence teslim olmayacak.

KILIÇDAROĞLU ADAY OLMAYABİLİR

3- Daha da önemlisi Kılıçdaroğlu seçilemeyeceğini görürse buna rağmen aday olmayı göze alabilecek mi? **Kılıçdaroğlu**, kazanamayacağını görünce son anda aday olmayabilir.

'ERDOĞAN ÖLDÜ' KAMPANYASINDA MASON BAĞLANTISI

CUMHURBAŞKANI Erdoğan'ın avukatı **Hüseyin Aydın**, sosyal medya üzerinden yürütülen "**Ölmüş, öldü, öldü mü?**" şeklindeki kampanyalar hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunmuştu.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yürüttüğü soruşturmada ilginç bağlantılar ortaya çıktı. 3 Kasım Çarşamba günü ise sosyal medya üzerinden, "**#ölmüş#öldü#öldümü**" Hashtag'ı açarak Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın öldüğünü iddia ettiler.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın öldüğü yönündeki iğrenç kampanyada ilginç bağlantılar tespit edildi.

ONE MINUTE İLE BAŞLADI

Bu bağlantılara geçmeden önce bir noktaya dikkatinizi çekmek istiyorum.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, Batman’da, “**Biz ‘one minute’ dedikçe kurulan tuzakların sayısı da çapı da artıyor**” dedi.

FETÖ’nün **Erdoğan** ve bakanlarla ilgili telefon dinlemeleri incelendiğinde ‘**One minute**’ten sonra başladığı tespit edilmişti. ‘**One minute**’ten sonra FETÖ’ye **Erdoğan**’ı devirme görevi verildiği ortaya çıktı.

Gezi olaylarından 17-25 Aralık kumpasına ve 15 Temmuz darbe girişimine kadar **Erdoğan**’ı tasfiye etmek için her yola başvurdular. Ama bunu sadece FETÖ yapmadı. İçinde FETÖ’nün de yer aldığı **Erdoğan** karşıtı bir ittifak oluşturdular.

AMAÇLARI

Bu kirli ittifak, son dönemlerde ise **Erdoğan**’ın sağlığını hedef aldı. Amaçları, **Erdoğan** hasta, **Erdoğan** öldü diyerek **Erdoğan** yönetemiyor algısını oluşturmak.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**’ın avukatı **Hüseyin Aydın**, “**Bu ülkede devlet başkanı üzerinden ya da öldü, ölecek şeklinde hayatı üzerinden yürütülen kampanyalar psikolojik harp unsurudur. 2011 yılından bu yana bu iddia her yıl belirli aralıklarla ortaya atılan bir psikolojik savaş yöntemidir. Cumhurbaşkanımızla ilgili olarak bu kez öldü, ölmüş diye yürütülen algı operasyonundaki amaç ise iktidardan gitti gidiyor şeklindeki kampanyaya malzeme oluşturmak amaçlı**” dedi.

O İSİM TESPİT EDİLDİ

Şimdi geelim Cumhurbaşkanı **Erdoğan**’la ilgili olarak sosyal medyada “**Öldü**” kampanyasını başlatan hesaba. “**Sarp**” isimli ya da rumuzlu ve “**@sarponline**” adlı kullanıcının Twitter profilinin “**#ölmüş**” başlıklı olduğu ve gece 01.30’dan itibaren, “**#ölmüş#öldümü#öldü**” şeklinde paylaşımlar yaptığı belirlendi. “**Sarp**” isimli kullanıcının **Erdoğan**’la ilgili “**öldü, ölmüş, öldü mü?**” şeklindeki sosyal medya paylaşımlarını **Cüneyt Arkın** gibi ünlü sanatçıların fotoğrafları ile servis ettiği belirlendi.

BÜYÜK MASON LOCASI

Erdoğan’la ilgili paylaşımları nedeniyle, U.S.Y. isimli şahsın adresinde arama yapılarak bilgisayar ve cep telefonları incelemeye alındı. Bilişim şirketi sahibi olan U.S.Y. isimli şahsın, aynı zamanda “**Büyük Mason Locası**”nın aktif bir üyesi olduğu tespit edildi. Peki Büyük Mason Locası’nın aktif bir üyesi olduğu belirlenen şahıs,

neden kimliğini gizlemeden **Erdoğan**'ın hayatı üzerinden psikolojik savaşa soyundu. İsteseydi kendini gizleyebilirdi. Çünkü önemli bir bilişim şirketinin sahibi gözüküyor.

Bu sorunun cevabını aradığımda, "**Mason locaları, Erdoğan'ı tasfiye operasyonunun içinde biz de varız mesajını vermek istemiş olabilirler**" yanıtını aldım.

KİRLİ İTTİFAK

Görüldüğü gibi **Erdoğan**'ı tasfiye etmek için kirli bir ittifak söz konusu.

Davos'ta '**One minute**' çektiği tarihten itibaren Yahudi lobisinin hedefinde. FETÖ darbe ile devirmek istedi. Şimdi bir de mason parmağı ortaya çıktı.

Erdoğan'a karşı yürütülen psikolojik savaşın arkasında nasıl bir kirli ittifak olduğunu gördünüz mü?

Erdoğan gitsin diyenlerin masonlara ait hesaplardan, "**Erdoğan öldü**" diye kampanya yapılmasına verecekleri yanıtı merak ediyorum.

İbrahim Kahveci

90'lardan daha karanlık

Çöpten yiyecek toplarken “çok yaşa reisim” diyorsanız orada demokrasi bitmiştir. Fakirliğe alışıp zenginliği kötölerseniz orada kalkınma ve ekonomik gelişme de bitmiştir.

Bugün Türkiye karanlık 90'lı yılların bile çok gerisine düştü. Mesela sağlık sisteminde hastane önünde günü birlik kuyrukların yerini, 4-5 aylık bilgisayar kuyrukları aldı. İlaç ise erişilemez noktaya gelmeye başladı.

90'lı yıllar karanlık diyoruz ama o yılların ortalama işsizlik oranı bugünden daha iyi. En iyisi gelin rakamlara bakalım:

1981-1991 arası 15+ çalışabilir yaştaki nüfus 29.866 bin kişi. Bunun 16.835 bini iş gücünde, yani iş gücüne katılım yüzde 56,4 gibi yüksek bir rakam. Bu iş gücünün de 15.444 bini bir işte çalışan olarak görülüyor. Böylece geriye kalan 1.392 bin kişi işsiz ve yüzde 8,3 işsizlik oranıdır.

1991-2001 arası 15+ nüfus 40.534 bin kişi. Bunun 20.558 bini iş gücünde, yani iş gücüne katılım yüzde 50,7'ye düşüyor. Ve ortalama işsiz sayısı 1.670 bin kişiye çıkıyor ama işsizlik oranı yüzde 8,1'e düşüyor. Tıpkı son yıllarda yeniden yaşadığımız olay. Yani işsiz sayısı artıyor ama işsizlik oranı düşüyor. Bunun temel nedeni “İş gücüne katılım oranı”dır.

Şimdi gelin bu analizi tersten okuyalım: 90'lı yıllarda iş gücüne katılım düşmeseydi, yani, insanlar umutlarını kaybetmeyip 80'li yıllardaki gibi iş gücüne katılım %56,3 oranında kalsaydı ne olurdu? İş gücü sayısı 20.558 bine yerine 22.833 bin olurdu. Ve 18.888 bin istihdam dışında kalanlar olarak işsiz sayısı 1.670 bin yerine 3.945 bin kişi olacaktı. Böylece 90'ların gerçek işsizlik oranı da 8,1 yerine 17,3 çıkacaktı.

Felaket değil mi? Ya da felaket nasıl umutsuzlukla örtülmüş.

90'lı yıllarda da gerçek işsizlik, iş gücüne katılım düşerek örtülmüş. Oysa ekonomik gelişme ile işgücüne katılım azalmayacak, tersine artacaktı.

Gelelim bu verilerle şimdiki durumumuzu çözmeye.

Ağustos 2018- Ağustos 2021 dönemine bakıyoruz. 15+ yaş nüfus 62.230 bin kişi. Buna karşılık iş gücüne katılan insan sayısı 31.853 bin kişi. Yani iş gücüne katılım oranı %51,2 ila 90'lı yıllara yakınız. Bu iş gücünün de 27.685 bini çalışanların sayısı. Geriye kalan 4.168 bin kişi son 3 yılın ortalama işsizi.

Bu hesaba göre işsizlik oranı %13,1. Ama 80'li yıllardaki gibi iş gücüne katılım ortalaması %56,3 olsaydı, iş gücü sayısı 31.853 yerine 35.054 bin kişi olacak ve işsiz sayısı da 7.369 bine çıkacaktı. Bu durumda son 3 yılda yüzde 13,1 görülen işsizlik oranımız da %21,0 olarak karşımızda duracaktı.

Aynı iş gücüne katılım oranı üzerinden;

1981-1991 arası işsizlik oranı %8,3

1991-2001 arası %17,3 ve

Son 3 yıl %21,0

Hadi bu 80'lerin baz hesabını Ocak 2015'den Ağustos 2021'e kadar geçen 6,5 yıla uygulayalım:

O zaman da gerçek işsiz sayımız 3.234 bin yerine 5.719 bin ve işsizlik oranımız da %11,8 yerine %19,1 çıkacaktı.

Aslında ülkemizin gerçek durumu budur. Yani iş gücüne katılım oranını düşürerek, umutsuzları işsizlik dışına çıkartmadan ölçümü yapmaktır. Bu ölçüme göre ülkemizde işsizlik oranı 80'lerin yaklaşık 3 katına çıkmış durumdadır. Yani Özal ile Erdoğan arasında istihdam yaratma, çalışıp ev ocak geçindirme başarısı ölçülemez bir gerileme yaşamıştır.

Burada bir bakıma şunu anlatıyoruz: **Ekonomik kötülük umutsuzluğu ve iş aramayı bitiriyor. Eğer bu umutsuzluk olmasaydı (ki örnek 80'li yıllar) 90'lı yılların işsizlik oranı %17,3 ve şimdilerde de %21,0 olacaktı.**

Umutsuzluk ve fakirlik adeta kaderimiz olmuş. Şu notu da hatırlatayım: AK Parti'nin başarılı yıllarında da temel işsizlik sorunu çözülmemiş. Sadece üstü örtülmüş...

Bugün muhalefetin 30 yıldır adeta hiç çözülmeyen ve kronikleşen ÇALIŞMAYAN TÜRKİYE sorununa çözüm üretmesi gerekir. **Bu sorun öyle mali-finansal dengelerle çözülemez.** Bu sorun YAPISAL-DEVRİMSEL çözüm modelleri gerektiriyor.

Aksi halde fakir ve yaşlı bir ülke olarak kalacağız.

(Bu konuda **Zekeriya Temizel**'in çok değerli görüşlerine başvurulması gerektiğini hatırlatmak isterim. Uzun süreli işsizliğin sadece istihdam alanı oluşturularak çözülemeyeceği, daha yapısal ve kapsayıcı çözüm modelleri gerektiğini ilk ve tek olarak kendisinden dinlemiştim)

Bakınız 15+ yaş nüfusun işsizlik oranında %5,1 seçimlerde sınır çizgisiymiş. İşsizlik oranı bu orana ulaştığında (çalışabilir tüm nüfusun) seçmen iktidarları değiştirmiş ve yönetimden kovmuş.

Bugün (2021 yılı) 15+ yaş işsizlik oranı tamı tamına %10,8 gibi felaket ötesi bir noktada. Yüzde 5,0-5,1 seviyelerinde seçmenin iktidar değiştiği sınırın iki katına gelmişsiniz. Ama seçmen 'çöpten ekmek toplarım reisime sahip çıkarım' havasında.

Bu rakamlar Türkiye'de demokrasinin ve seçmen tercihinin ekonomiden çıktığını, seçmenin yoksulluğu kabullendiğini, hatta yoksulluğu sevdiğini bile söyletebilir seviyelerdir.

Dar tanımla bile aslında işsizliğin yüzde 20'lerin üzerinde kronikleştğini, sadece TÜİK'in sanal verileri ile bunun kağıt üzerinde %12,0'lerde gösterdiğini, aslında umutsuzluktan iş bile aranmadığını görüyoruz. Ülkemiz, karanlık 90'lı yılların bile gerisinde kalırken, bu sefer asıl büyük felaketin uzun dönemli kronikleşen fakirlik olduğunu anlıyoruz.

Buna rağmen Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "Felaket tellallarına inanmayın" sözü sizce ne ifade ediyor olabilir?

Ben cevap vereyim: Felakete inanmayın tabi, çünkü felaket ötesi bir ekonomik tablo yaşıyoruz...

Oğuz Demir

Arapsaçına dönen sistem

Pazar sabahları KRT’de “Sana Faydası Ne?” isimli bir program yapıyorum. Dün programda Sosyal Güvenlik Uzmanı Özgür Erdursun ile Emeklilikte Yaşa Takılanlar’ın (EYT) durumunu, asgari ücreti ve emekli maaşlarını konuştuk.

EYT meselesi konuşulurken Özgür Erdursun **emeklilik sistemimizde her şeyin birbirine girdiğini** çok güzel bir örnekle anlattı.

Aynen şu şekilde...

“Küçükten üç arkadaş düşünün. Birincisi 2000 yılında 3600 günü doldurup emekli oluyor. İkinci arkadaş biraz daha fazla çalıştı ve 2008’de emekli oldu. Üçüncüsünün çalışmaya daha çok ihtiyacı var ve o çalışmaya devam edip bu yıl emekli oldu.

Bizim emeklilik sistemimiz bu üç kişinin en az çalışanı ve prim günü en az olanına en fazla ücreti ödüyor. İkinci kişiye daha az, daha çok çalışmış olana ise en düşük emekli maaşını veriyor. Böyle bir sistemde insanlar kayıtlı çalışır mı?”

Yerden göğe haklı.

Son beş yıldır hayatımız o kadar kısa vadeli bir hale geldi ki...

Üç dört yıl önce ayı nasıl çıkaracağımızı düşünüyorduk. Bugün geldiğimiz noktada ancak günlük geçimimize odaklanacak kadar ileriye görebilir hale geldik.

Hal böyle olunca da emeklilik akla gelmeyen, uzak bir hayal gibi. Zaten yaşadığımız dönemde **emeklilerimizin yaşadığı ekonomik sıkıntıları görünce** hiç gelmesini de istemiyoruz.

Gerçi pandemi döneminde hükümet büyük bir adım attı. Dedi ki en düşük emekli maaşı 1.500 TL olacak. 1.100 TL emekli ücretine hak kazanan yurttaşın ücretini 1.500 TL’ye çıkarmak elbette ki iyi bir hareketti. Ama o gün 1.500 TL alanın ücretinin de aynı kalması büyük bir haksızlık yarattı.

Yani tek haksızlık emeklilik sisteminde yaşanan değişiklikle sınırlı kalmadı.

İyi bir şey yapalım derken de haksızlık yarattık. Nitekim 2020 yılı Mart ayından bu yana 1.500 TL'ye ulaşamayan ücretler nedeniyle o 1.500 TL'yi alan emekliler de zam alamadı.

Peki bu süreçte enflasyon yerinde mi saydı?

Bilakis o günden bugüne TÜİK'e göre enflasyon oranı %30 olmuş. Yani zaten 1.500 TL çoktan erimiş gitmiş durumda.

Hal böyle olunca emeklilikte ne olacağını düşünmek de zor. Bu da özellikle sosyal güvenlik sisteminde bir başka kaçağa neden oluyor. O da beyan edilen ücret ile alınan ücret arasındaki farka çalışanın sıkça razı olmasına.

4.000 TL ücretle bir işte çalışacağınızı düşünün. İşverene bu ücretin maliyeti her şey dahil 6.170 TL oluyor.

İşveren çalışana asgari ücret üzerinden sigorta yapmayı önerdiğinde, net asgari ücret 2825 TL ve net ücret farkı 1.200 TL ödendiğinde çalışan ücretini tam almış oluyor. İşverenin toplam maliyeti de bu şartlarda 5.400 TL (sigorta, vergi vs. dahil) oluyor.

Kim kayba uğruyor?

Ödenmesi gereken tutarı alamayan Sosyal Güvenlik Kurumu ve gelecekte emekli ücreti belirlenirken ödediği prim düşük kalan çalışan.

Bu kar topu büyüyerek bir çığa dönüşüyor.

2017 yılında gelir - gider farkı 24,1 milyar TL olan SGK'nın bütçesi 2020'de pandemi etkisiyle 64,7 milyar TL açık vermiş oldu. Bu yıl da açık yine 35 milyar TL'nin üzerinde olacak. 2022 yılında da 39 milyar TL açık vermesi bekliyor.

Ancak bu açık kadar önemli bir başka husus da bütçeden SGK'ya aktarılan tutarlar ile ilgili. Yani SGK'nın en önemli gelirlerinin başında merkezi bütçeden yapılan katkı geliyor. 2021 bütçesinden SGK'ya aktarılan tutarın 285 milyar TL civarında olması bekleniyor. 2022 bütçesinden SGK'ya aktarılabacak tutarın da yine bu seviyelerde olması bekleniyor.

Hoş, 2022 yılı bütçesinde planlanan faiz giderinin dahi 240 milyar TL olacağı düşünüldüğünde sosyal devletin, sosyal güvenliğe harcadığı 280 milyar TL'ye kızılmaz.

Ama eğer gerçekten devlet sosyalse ve ekonomik güvenlik ise sağlanmışsa!

Görünen pek öyle değil de...

08 Kasım 2021, Pazartesi

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Aklımızı başımıza toplayalım

Alıştığımız zamanlarda zengin portresi çok farklıydı. Vehbi Koç gibi, Sakıp Sabancı gibi bizim zenginlerimiz vardı. Amerika'da da Rockefeller'ları falan görürdük. Bunlar büyük yatırımlar yapar, fabrikalar kurar ve büyük istihdam yaratırlardı. Şimdiki zenginler çok farklı. **Şu Bill Gates herhalde hepimizin kafasını karıştırıyor. Mesela acaba Türkiye'den niye bu kadar büyük arazi almak istiyor? Veya dünya uyurken bu adam Kovid salgınını nasıl haber alıp açıkladı?** Dün de Bill Gates Vakfı devlet adamlarına musallat olacak öldürücü hastalıklardan söz etmiş. Buna göre aşı çalışmalarına hız verilmeliymiş.

Bir başka zengin Jeff Bezos ortada duran bir işi yani perakendeciliği trilyon Dolarlık servete döndürdü. **Adı Elon Musk olan bir başkası da elektronik otomobili mi yoksa Bitcoin'i mi pazarlıyor bilemiyoruz.**

Böyle bir dünyada galiba fakir olmak zengin olmaktan daha az riskli. Çünkü salgın hastalık gelecekte bunun sorumlusu asla yoksullar olmuyor. **Bu yeni zenginler ilaç fabrikalarını da satın alıyorlar, zaten yayın organları ellerinde ve insanların hastalıkları üzerinden spekülasyon yapıyorlar.** Basit şekilde tedavi edilecek hastalıklara milyarlarca dolarlık aşılarda, ilaçlarda el koyuyorlar.

Türkiye bu konularda tabii ki çok deneyimli değil. Örneğin dışarıdan gelen ne varsa çok fazla araştırılmadan içeriye yansıtılıyor. Bütün dünyada aklı başında insanların tartıştıkları konulara bir anda oldu bitti deniliyor. Acaba çocuklara aşı yapılmalı mı? Acaba kalp, kanser hastalığı olanlara aşı yapılmalı mı? Acaba açık havada maske olmalı mı?

Bu gibi konular günlük açıklamalarla topluma tebliğ ediliyor. Ve kimse Türkiye'nin aşı satın almak için yabancı şirketlere ne kadar para ödediğini bilmiyor.

Galiba eskiden her şeyi daha iyi biliyorduk. Veya her şeyin farkındaydık. İnsanlar güzel güzel hastalanır, güzel güzel ölürlerdi. Ölüm rakamları sağlık politikasının araçları olarak kullanılmazdı. Kalp krizinden, gripten, kazadan ölen insanların ölüm nedenleri aynı kaba atılıp istismar edilmezdi.

Dilerim önümüzdeki dönemde hayatımız daha berrak, daha şeffaf olacak. Dışarıda birilerinin pompaladığı yalan yanlış her bilgi, resmi tutumun dayanağı olmayacak. Açıkçası müspet ilme ve aydınlık beyinlere ihtiyacımız çok fazla.

Fatih Altaylı

Bugün bunlara girebilir miydik!

ABD'nin düzenlediği Demokrasi Zirvesi 2021'e davet edilmedik.

Üstelik de bizim Başkan'la, onların Başkan'ı arasındaki görüşme çok da başarılı ve iyi geçmişken, tam 80 dakika sürmüşken.

Nedense kimse üzerinde de pek durmadı.

Sanki normal ve sıradan bir durummuş gibi.

Bakın bizim çağrılmadığımız zirveye kimler davetli, birkaç örnek vereyim.

Angola, Botsvana, Liberya, Nijerya, Malezya, Moğolistan, Nauru, Palau, Timor Leste, Tongo, Pakistan, Belize, Kolombiya, St. Kits and Nevis falan.

Avrupa'dan biz yokuz, bir de Macaristan ve Rusya haliyle.

Davet edilmememizden daha garip olan, memlekette buna bir tepki olmaması.

Kimse umursamadı bile bu durumu.

Ya da herkes kabullenmiş bir demokrasi olmadığımızı.

Doğru, şahane bir demokrasi değiliz.

Hukuk devleti de sayılmayız pek.

Gidişatımızın iyiye doğru olmadığını da kabul ederim.

Eksiklerimizin fazlalarımızdan fazla olduğunu, giderek eksiklerimizin arttığını da biliyorum.

Belli ki bu yüzden dışlanıyoruz.

Onu da görüyorum, görüyoruz.

Ama yine de bu durumu bu kadar rahat, bu kadar kolay, bu kadar içtenlikle kabul ediyor olmamız ağırıma gidiyor.

Kimsenin umuru değil belli ki!

“Yanılıyorsunuz, biz bir demokrasiyiz” çabası, itirazı falan da yok.

Sanki ikrardan gelen bir sükut içindeyiz.

Durumun vahametini algılamaktan uzak.

ABD Başkanı ile yapılmış sonuçsuz bir görüşmeye sayfalar ayıranlar bu konuya satır değinmemeyi tercih ediyorlar.

Oysa çok net görünüyor ki, artık Batı dünyası ile ilişkimiz sadece askeri düzeyde.

O da NATO üyeliği üzerinden.

Vallahi Türkiye’yi o NATO’ya sokan o monşerlere teşekkür etmek lazım.

Galiba Lozan’dan sonraki önemli hamlelerden birini yapmışlar bu ülke için.

Düşünsenize bugün NATO üyeliğimiz olmasa, Irak, Suriye, İran gibi göreceklerdi bizi.

Cumhuriyet diplomasisinde, Atatürk’ten başlayan ve İnönü, Menderes, Demirel, Ecevit, Özal devamlılığı olmasa bugün halimiz ne olurdu acaba diye soruyor insan kendi kendine.

Şunu sorun ya da kendinize, “Bugün olsa NATO’ya, Avrupa Konseyi’ne girebilir miydik?”

Yanıtı bana vermeniz gerekmiyor.

Kendinize verin.

Ya da vermeyin.

Boşuna üzölmeyin.

Bu dersten borçlu geçemezsiniz!

Soru sormayan insan medeni insan değildir.

Gelişim soru sorarak olur.

Mesela Vehbi Koç’un Koç imparatorluğunu kurmasının arkasındaki en önemli neden nedir bilir misiniz!

Çok iyi soru sormasıydı derler tanıyanlar.

Her alanda doğru soruyu sorabilmek önemlidir.

Bugünün sorusu şu olabilir.

“Neden Demokrasi Zirvesi’nde yokuz?”

Yokuz çünkü sandığı demokrasi zannediyoruz.

Oysa demokrasinin en önemsiz unsurudur belki de sandık.

Milletvekillerini dürüst bir kura ile seçip, yine de demokrasi olmak mümkündür aslında.

Çünkü modern demokrasi aslında hukuktur. Adalettir. Yargı bağımsızlığıdır, yasa önünde eşitliktir, bürokrasi önünde eşit haklara sahip olmaktır, insan haklarıdır.

Tüm bu değerlere sahipseniz, bırakın seçim sandığını, memlekette çeyiz sandığı bile olmadan demokrasi olabilirsiniz.

Biz Osman Kavala dedikçe mesela kıyamet koparıyorlar.

Yahu Osman Kavala babamızın oğlu değil. Kendisine bayılmam da (Rahmetli Babası Mehmet Bey’i çok severdim o ayrı) ama Osman Kavala ile ilgili memleketteki durum bizim demokrasi standardımızı gösteriyor.

Osman Kavala’nın tutukluğu ile ilgili AİHM kararı çok önemli bir noktaya işaret ediyor.

Haksız tutuklulukla ilgili, yüzlerce karar vardır, belki de binlerce.

Ama bu kararın önemi 18. Maddeye işaret etmesi.

Yani tutuklamanın ve tutuklu tutmanın hukuki bir hata değil, siyasi bir amaçla gerçekleştirilmiş ve sürdürülüyor olması.

Yargının siyasi amaca hizmet etmek için kullanılması.

18. Maddeye dayanılarak mahkum edilen ülkeler genelde eski Doğu Bloku ülkeleri ve özellikle Rusya’dır.

Mesela Putin’in siyasi rakibi ve Rusya’nın en zengin adamı Khodorkovsky’yi hapse atması ve yıllarca tutması bunun en bilinen örneğidir.

Şimdi artık Türkiye de bu sınıftadır.

Bu 5 madde ihlali gibi değildir.

Bir ülke, bir rejim için çok ağır bir suçlamadır.

Karnede kırık not değil, başlı başına sınıfta kalma nedenidir.

Bir ilaç daha geliyor

COVID 19’a karşı Merck’in Molnupravir’inden sonra bir ilaç daha geliyor.

Pfizer de, hastalarda hastaneye yatış ve ölümü yüzde 90'a yakın oranda önleyen Paxlovid adlı ilacın klinik deneylerinden elde ettiği verileri açıkladı ve acil kullanım izni için FDA'ya başvuru hazırlığında son aşamada.

Pfizer'in bu yeni ilacını kullanan COVID 19'lu deneklerin yüzde 0,8'i hastaneye yatmış ve hiç biri hayatını kaybetmemiş.

Buna karşın aynı çalışmanın plasebo grubundaki hastaların yüzde 7'si hastaneye yatmış ve bunların bazıları hayatını kaybetmiş.

Bu da ilacın etkinliğini yüzde 89 olarak göstermiş.

Bu verilere göre Paxlovid'in etkinliği, Merck'in yüzde 50 etkinliğe sahip Molnupiravir'inden yüzde 80 oranında daha fazla.

Aşı karışıtlarının, COVID'den ölme riskini bu ilaçlar önemli ölçüde azaltacaktır.

Ama aşı karşıtı septikleri hatırlatayım.

Bir ilaçların prospektüslerini okuyunca göreceksiniz ki, bunların da yan etkileri var.

İnin çakarlıdan görün sorunu

İstanbul'da taksi sorunu yok diyenler için dün yaşadıklarımı aktarmak istiyorum.

Dün Paşalimanı'ndan Taksim'e gelmek için yola çıktım.

Paşalimanı parkının orada uzunca bir süre taksi bekledim.

Bir tek taksi bile bulamadım.

Geçenler ya dolu idi ya da durmadı.

Avrupa yakasına motorla geçerim, zaman kazanırım diye düşündüm.

Üsküdar iskelesine kadar yaklaşık 2 kilometre yürüdüm.

Motora bindim ve Beşiktaş'a geçtim.

Beşiktaş'a 20 dakika kadar taksi bekledim.

Gelmeyince Kabataş'a kadar 2 kilometre daha yürüdüm.

Yanımda İstanbul Kart olmadığı için otobüse de binemiyordum.

Kabataş'ta epey bir taksi aradım.

Ne dolu olanlar ne de boş olanlar duruyordu.

Bu kez Dolmabahçe'ye doğru yürüdüm.

İnönü Stadi'nın orada taksi aradım.

Yine bulamadım.

Dolu olanlar da boş olanlar da önümden geçip gittiler.

Sonunda Dolmabahçe'den Nişantaşı'na kadar bir 3 kilometre daha yürümek zorunda kaldım.

Tüm bunları yaparken üzerimde takım elbise ve ayağımda kösele pabuç ve elimde iş çantası vardı.

Hadi hava güzeldi ve ben bunu yapabildim.

Yaşlısı, çoluğu çocuğu, yağmuru çamuru, güvenlik riski.

İnsanlar ne yapacak birisi bana söylesin.

Belediye Meclisi üyesi olarak çakarlı makam otomobilleri ile gezip, emniyet şeritlerinden her yere hızla giden bir “mutlu azınlığın” İstanbullu vatandaşların taksi sorununu çözmesini beklemek ancak saflık olur.

En iyisi bunların makam otomobillerini altlarından almak.

Düşün yola bakalım muhalif olduğunuz belediye başkanına zorluk çıkaracağız diye kime zorluk çıkarıyorsunuz görün.

Ve utanın.

Biraz utanmanız kaldı ise.

NE ZAMAN ADAM OLURUZ?

Tok açın halinden anladığı zaman.